

Resume

Indledning

Læring er nøglen til Europas fremtid. I et samfund, der i stadig højere grad baseres på anvendelsen af informationer, er befolkningens kvalifikationer og viden en afgørende faktor for vedvarende velstand. Læring prioriteres højt af Den Europæiske Union (EU), dens medlemsstater og arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat har sine egne traditioner og metoder for læring, ikke mindst inden for erhvervsrettet uddannelse. De hurtige teknologiske, økonomiske og sociale forandringer har ikke kun gjort læring vigtigere, men har også gjort den mere kompleks. Der er således meget at vinde ved informations- og erfaringsudveksling mellem aktører inden for erhvervsuddannelsesområdet på alle niveauer. En sådan udveksling kan fremme debatten, fremkalde nye ideer og bidrage til en forbedring af erhvervsuddannelsessystemerne, således at de svarer til de aktuelle behov.

Det **Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (CEDEFOP)** har til opgave at bistå Europa-Kommissionen for på fællesskabsplan at fremme og udvikle grundlæggende og efterfølgende erhvervsuddannelse og gennem fremme af informationsudveksling og sammenligning af erfaringer om spørgsmål af fælles interesse at bidrage til medlemsstaternes og arbejdsmarkedets parter arbejde.

CEDEFOP's mål

Centeret sigter mod at skabe sammenhæng mellem forskning, politik og praksis, idet det hjælper beslutningstagere og aktører på alle planer i Den Europæiske Union (EU) til bedre at forstå de udviklinger, der finder sted på erhvervsuddannelsesområdet, og således give dem et grundlag for at træffe fremadrettede beslutninger. CEDEFOP sigter også mod at give nye impulser til videnskabsfolk og forskere, når det gælder identificering og kortlægning af tendenser og fremtidige spørgsmål og fremme af forskning i emner, der er relevante for politiske beslutningstagere.

CEDEFOP's aktiviteter i 1999

CEDEFOP's aktiviteter er en fortsættelse af de tre hovedområder i de af bestyrelsen vedtagne prioriteter på mellemlang sigt (1997-2000). Disse områder er:

- kompetenceudvikling og livslang læring
- overvågning af udviklingen inden for erhvervsuddannelse i medlemsstaterne og
- fremme af mobilitet og udveksling i Europa.

Aktiviteterne i arbejdsprogrammet for 1999 kan inddeles i tre grupper:

- vidensudvikling - udarbejdelse af oversigter over CEDEFOP-projekternes emner og indhold samt opgaverne i forbindelse med CEDEFOP's tematiske netværk;
- udveksling og dialog: fremme debatten - beskrivelse af studiebesøgsprogrammet og andre aktiviteter til fremme af dialogen mellem politiske beslutningstagere, forskere og erhvervsuddannelsesaktører;
- oplysningsarbejde: udbredelse af informationer - beskrivelse af CEDEFOP's informationstjenester og aktiviteter i forbindelse med informationsudbredelse.

I det følgende gøres der rede for hver af disse grupper.

Videns- og ekspertiseudvikling

Tolv projekter vil blive fortsat i 1999. De nævnes i det følgende under det emne, de er knyttet til. Projektbetegnelsen er skrevet med fed skrift.

Under emneområdet **kompetenceudvikling og livslang læring** overvåger CEDEFOP udviklingen, for så vidt angår de nøglekvalifikationer, der er nødvendige som et grundlag for livslang læring og dermed for at forbedre mulighederne på arbejdsmarkedet og for at fremme den enkeltes mulighed for at tilpasse sig de forandringer, der sker igennem hele arbejdslivet. I 1999 vil der være fire projekter under dette emneområde.

Selv om systemerne i medlemsstaterne er forskellige, har de alle det fælles mål at udvikle kompetencer, som kan fremme beskæftigelses- og karriereudsigterne. Med inddragelse af erfaringerne fra fire tværnationale projekter under Leonardo da Vinci-programmet forsøger CEDEFOP i projektet om **nøglekvalifikationer og modernisering af læseplaner inden for erhvervsrettet uddannelse** at klarlægge de forskellige approaches til "nøglekvalifikationer" i EU, hvorledes de identificeres og erhverves, og hvorledes de i forskellige nationale sammenhænge indgår i læseplanerne.

Ledere og medarbejdere i små og mellemstore virksomheder har brug for en lang række kvalifikationer, da de sammenlignet med store virksomheder skal være i stand til at håndtere mange forskellige problemer og træffe mange forskellige beslutninger vedrørende finansiering og organisering af uddannelsesforanstaltninger. Projektet om **læring i SMV** tager sigte på at forbedre den praktiske støtte til ledere og medarbejdere i små og mellemstore virksomheder. Projektet går bl.a. ud på at undersøge, hvorledes de forskellige rådgivnings- og støttemekanismer, der er til rådighed for SMV, fungerer med hensyn til at hjælpe dem med at tilpasse sig de økonomiske, teknologiske og sociale forandringer. Endvidere vil det blive undersøgt, hvorledes nationale og sektorspecifikke forhold (herunder kollektive forhandlinger og arbejdstagerrepræsentanternes deltagelse i

beslutningsprocessen) indvirker på SMV og udviklingen af deres menneskelige ressourcer.

Sidste år tilvejebragte CEDEFOP's projekt om **identificering, anerkendelse og validering af uformel læring** et overblik over de forskellige fremgangsmåder i forbindelse med anerkendelse af uformel læring, og det rejste spørgsmålet om deres værdi. Metoder til anerkendelse af uformel læring kan - uanset hvor sofistikerede de er - kun have en begrænset virkning, hvis ikke de accepteres af arbejdsmarkedet. I 1999 vil projektet fokusere på en sammenligning mellem anerkendelsesproceduren i den private og den offentlige sektor. Det vil endvidere blive undersøgt, hvorledes standarder for erhvervsuddannelseskvalifikationer fastsættes inden for forskellige økonomiske sektorer.

Projektet om **kvalifikationer og informationssamfundet** tager sigte på at undersøge, hvilke kvalifikationsbehov der opstår som følge af indvirkningen af den stadig mere udbredte anvendelse af informations- og kommunikationsteknologier på arbejdets tilrettelæggelse. Projektet skal endvidere identificere nye metoder til at analysere fremtidige kvalifikationsbehov og beskrive, hvorledes kvalifikationsbehovene tilgodeses i forskellige sektorer.

Under emneområdet **overvågning af udviklingen inden for erhvervsuddannelse i medlemsstaterne** vil CEDEFOP informere om generelle og specifikke udviklinger i medlemsstaterne. I 1999 er der fem projekter under dette emneområde.

I 1999 vil CEDEFOP færdiggøre og opdatere beskrivelserne af erhvervsuddannelsessystemer og -ordninger i medlemsstaterne og gøre dem tilgængelige på CD-ROM. CEDEFOP vil endvidere i samarbejde med Eurydice og Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut publicere sammenfattende beskrivelser af grundlæggende og efterfølgende erhvervsuddannelsessystemer i medlemsstaterne og i ansøgerlandene i Mellem- og Østeuropa.

Udnyttelse af innovationer er af afgørende betydning for at sikre erhvervsuddannelse af høj kvalitet. I 1999 vil CEDEFOP fortsætte med at støtte Europa-Kommissionen i forbindelse med **observation af innovationer**, idet det stiller sin sagkundskab til rådighed med henblik på at finde frem til innovative fremgangsmåder og bidrager til udbredelse af innovative ideer, navnlig på grundlag af erfaringerne fra Leonardo da Vinci-programmet.

Med henblik på at opnå en bedre forståelse af erhvervsuddannelsesmønstre og -programmer i hele Europa vil CEDEFOP i samarbejde med Europa-Kommissionen og EUROSTAT udgive **Nøgletal om Erhvervsrettet Uddannelse i EU**, som i 1999 vil indeholde data vedrørende overgangen fra skole til arbejdsliv. Desuden vil CEDEFOP arbejde på at udvikle indikatorer til måling af omkostningseffektiviteten inden for erhvervsuddannelse.

Spørgsmålet om **finansiering af erhvervsrettet uddannelse** og regeringers, virksomheders og enkeltpersoners respektive ansvarsområde samt arbejdsmarkedets parter rolle i denne forbindelse er genstand for megen debat. CEDEFOP bidrager til denne debat, idet det leverer oplysninger om finansierings- og allokeringssystemerne i de forskellige medlemsstater. Som led i projektet vil der også blive foretaget en undersøgelse af forholdet mellem omkostninger og fordele inden for efter- og videreuddannelse.

I 1999 vil CEDEFOP offentliggøre sin første **rapport om erhvervsuddannelsespolitik i Europa**. Rapporten vil gennemgå udviklingen på europæisk plan i form af en oversigt over europæisk lovgivning og praksis på erhvervsuddannelsesområdet. Den vil desuden forsøge at kortlægge de vigtigste udviklingstendenser og vurdere den europæiske erhvervsuddannelsespolitik styrke og svage sider, for så vidt angår dens bidrag til at håndtere de udfordringer, som erhvervsuddannelserne står overfor.

Under emneområdet **fremme af mobilitet og udveksling i Europa** er det CEDEFOP's mål at forbedre medlemsstaternes kendskab til og forståelse for hinandens kvalifikationssystemer og informere om mobilitetsmulighederne. I 1999 vil der være tre projekter under dette emneområde.

Projektet **kvalifikationernes gennemsigtighed** skal bidrage til bedre forståelse og samarbejde på dette område gennem oprettelse af et Europæisk Forum, der kan fremme udvekslingen af informationer og synspunkter. Dette Forum skal støtte medlemsstaterne og Europa-Kommissionen i bestræbelserne på at etablere permanente og pålidelige mekanismer til forbedring af kendskabet til kvalifikationer, der er erhvervet i andre medlemsstater. Som led i projektet vil der blive udarbejdet en oversigt over den seneste udvikling på området kvalifikationernes gennemsigtighed og gensidig anerkendelse af kvalifikationer, og projektet vil endvidere bidrage til at udbrede resultaterne af det arbejde, der er udført under Leonardo da Vinci-programmet.

Mobilitet kobles ofte sammen med udveksling og praktikophold. Projektet **mobilitetsbehov og -problemer i Europa: støtte og information** skal undersøge de langsigtede virkninger af tværnationale praktikophold, og hvorledes internationale kvalifikationer kan integreres i virksomhedsinterne uddannelsesordninger. Projektet skal også undersøge, hvorledes man kan fremme "evnen til integration på arbejdsmarkedet gennem tværnationale aktiviteter", og der skal foretages en undersøgelse af udviklingen med hensyn til tværnationalt orienterede læseplaner og erhvervsvejledning. Endelig vil projektet undersøge, hvorledes adfærdsmæssige aspekter indvirker på mobiliteten.

Udviklinger i Europa som følge af økonomiske og sociale forandringer er i høj grad bestemmende for de kvalifikationer, der er behov for i fremtiden og de politikker, der er nødvendige for at sikre erhvervslivet heraf. Ofte mangler det strategiske overblik dog på grund af det pres, som aktuelle problemer

forårsager. Med henblik på at skabe et sådant overblik vil CEDEFOP udarbejde **erhvervsuddannelsesscenarier og - strategier** og således sætte gang i debatten om udvikling af erhvervsuddannelsespolitik i Europa, herunder i ansøgerlandene.

I modsætning til projektarbejdet, der er knyttet til specielle prioriterede opgaver, dækker CEDEFOP's to tematiske netværk alle tre hovedområder i forbindelse med **tendenser inden for udvikling af fag og kvalifikationer og uddannelse af undervisere**. Netværkene letter kontakten med og mellem nøglepersoner og -organisationer og fremmer debatten og samarbejdet på europæisk plan. De stiller ekspertviden til rådighed og giver mulighed for udveksling og overførsel af informationer, innovationer og eksempler på god praksis.

Udveksling og dialog: fremme debatten

CEDEFOP har udviklet forskellige metoder til fremme af debatten om en lang række erhvervsuddannelsesspørgsmål. Hertil regnes også udbredelsen af resultaterne fra CEDEFOP's projekter.

Gennem **studiebesøgsprogrammet** fremmes udvekslingen af erfaringer og oplysninger mellem eksperter med forskellig baggrund fra forskellige lande, idet de får mulighed for at besøge en anden medlemsstat. Der vil blive mere end 750 pladser på programmet i år, bl.a. til eksperter fra de central- og østeuropæiske lande. I årets første halvdel vil der blive organiseret almindelige studiebesøg med henblik forbedre kendskabet til systemer og ordninger i forskellige lande. Årets anden halvdel vil blive viet til tematiske workshops. Programmet er primært rettet mod erhvervsuddannelsesspecialister, der arbejder inden for den offentlige administration og i arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer.

“Agora Thessaloniki” giver forskning og politik mulighed for at mødes og konfrontere hinanden med deres forskellige synspunkter. Hvert år afholder CEDEFOP tre “Agora”, hvor 30-50 deltagere fra EU-medlemsstaterne mødes. Deltagerne repræsenterer forskere og akademikere, politiske planlæggere, arbejdsgivere og arbejdsgiverorganisationer og arbejdstagere og fagforeninger. Hvert “Agora” fokuserer på et bestemt emne, og her kan forskerne få feedback fra de politiske planlæggere om deres forsknings praktiske betydning, og planlæggerne kan få øjnene op for forskningens bidrag til udviklingen af erhvervsuddannelse.

Som **partner i policy-udvikling** vil CEDEFOP fortsat støtte Europa-Kommissionen, medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter ved at levere oplysninger til drøftelserne mellem disse. I 1999 vil bestræbelserne især gå ud på at kortlægge og debattere arbejdsmarkedsparternes behov. CEDEFOP vil fortsat arbejde på at forbedre kontakten og samarbejdet med andre organisationer, navnlig Eurydice, Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut og OECD. Gennem dets **støtte til samarbejde**

inden for forskning vil CEDEFOP fremme sammenlignende forskning samt analyse og udbredelse af forskningsresultater via European Research Directory (europæisk forskningsfortegnelse), som indeholder resumeer af medlemsstaternes forskningsaktiviteter inden for erhvervsuddannelse, gennem udarbejdelse af den anden rapport om erhvervsuddannelsesforskning i Europa og ved at arrangere møder mellem tværnationale netværk med henblik på udveksling af informationer og erfaringer.

Informationer og udbredelse heraf

CEDEFOP's informations- og kommunikationspolitik sigter mod at stille udvalgte informationstjenester og publikationer til rådighed for et bredt publikum, såvel i elektronisk som i papirform. CEDEFOP's ikke-periodiske publikationer indeholder beskrivelser af nationale erhvervsuddannelsessystemer og resumeer af resultaterne af CEDEFOP's projektarbejde.

CEDEFOP udgiver endvidere to **periodiske publikationer**:

Det europæiske tidsskrift "Erhvervsuddannelse", der udkommer tre gange om året - på tysk, fransk, engelsk, spansk og portugisisk - og indeholder tværnationale forskningsresultater og information om udviklingen inden for erhvervsuddannelse med henblik på at fremme debatten om erhvervsuddannelsesspørgsmål mellem politiske planlæggere, forskere og erhvervsuddannelsesaktører i Europa. I 1999 vil tidsskriftet blive omstruktureret. De enkelte numre vil ikke længere omhandle ét bestemt tema, men en række forskellige emner (selv om temanumre også fremover kan forekomme)

CEDEFOP Info, som ligeledes udkommer tre gange om året - på tysk, fransk og engelsk - i avisformat. Denne publikation, der er gratis, indeholder oplysninger om udviklinger inden for erhvervsuddannelse.

CEDEFOP's informationstjeneste suppleres af dets **biblioteks- og dokumentationstjeneste**, som leverer informationsmateriale om en lang række erhvervsuddannelsesrelaterede spørgsmål til CEDEFOP's partnere, kunder og dets medarbejdere. Siden etableringen af "**Electronic Training Village**" (ETV) i 1998 er denne blevet flittigt brugt til udveksling af informationer og synspunkter mellem fagfolk inden for erhvervsuddannelsesområdet. ETV fremmer udvekslingen af information via on-line fora, konferencer og adresselister. ETV giver endvidere adgang til informationsdatabaser om erhvervsuddannelse og giver landsbyens "indbyggere" (registrerede brugere) mulighed for få leveret oplysninger om udvalgte emner, så snart oplysningerne foreligger. Landsbyen havde i november 1998 ca. 1 500 indbyggere, og det er planen at udbygge denne service i 1999. Desuden indeholder CEDEFOP's **Internet site** generelle oplysninger på forskellige sprog, der er rettet til en bredere brugerkreds. I 1999 vil denne site blive udvidet med information på flere EU-sprog.

Konklusion

Arbejdsprogrammet for 1999 byder endnu en gang på store udfordringer. Det genspejler CEDEFOP's ambition om gennem arbejde af høj kvalitet og relevans for dets partnere at indvirke på udviklingen inden for erhvervsuddannelsespolitik og -praksis.